

Anonimizált változat

Fordítás

C-61/21 - 1

C-61/21. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2021. február 2.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Cour administrative d'appel de Versailles (Franciaország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2021. január 29.

Fellebbező fél:

JP

Ellenérdekű felek:

A Ministre de la Transition écologique

Premier ministre

[omissis]

[omissis] A Cour administrative d'appel de Versailles
(versailles-i közigazgatási fellebbviteli bíróság)

[omissis]

Plenáris ülés

[omissis]

2021. január 20-i tárgyalás

2021. január 29-i határozat

[omissis]

tekintettel az alábbi eljárásra:

A korábbi peres eljárás:

JP azt kérte, hogy a tribunal administratif de Cergy-Pontoise (cergy-pontoise-i közigazgatási bíróság, Franciaország):

1° semmisítse meg azt a hallgatólagos határozatot, amelyben a préfet du Val-d’Oise (val-d’oise-i rendőrkapitányság, Franciaország) megtagadta JP környezetszennyezéssel kapcsolatos egészségügyi problémái megoldására alkalmas intézkedések meghozatalát;

2° kötelezze a rendőrkapitányságot arra, hogy két héten belül és napi 3000 euró összegű kényszerítő bírság terhe mellett tegyen meg minden, a hatáskörébe tartozó intézkedést a JP-nek a levegő által okozott környezeti eredetű allergiákhoz kapcsolódó egészségügyi problémái megoldása érdekében, többek között kötelezze az osztályokba sorolt létesítmények engedélyeinek olyan módosítására, amely kötelezi az e szabályozás hatálya alá tartozó vállalkozásokat arra, hogy rendszeresen függesszék fel a szennyezőanyag-kibocsátásaikat, amennyiben a meteorológiai riasztás a határértékek túllépésének komoly veszélyét vetíti elő;

3° kötelezze a val-d’oise-i rendőrkapitányságot és az államot, hogy hajtsák végre az Európai Bizottság valamennyi ajánlását, amelyek többek között a 2017. február 15-i értesítésből, valamint a Számvevőszék által a 2016. januári jelentésében megfogalmazott tizenkét ajánlásból következnek;

4° az ítélet meghozatala előtt jelöljön ki két szakértőt a levegőszennyezés és a megállapított betegségekre gyakorolt hatás felmérése céljából; **[eredeti 2. o.]**

5° e szakértők kijelölésének hiányában kötelezze az államot arra, hogy részére fizessen 6 millió eurót az egészségkárosodása megtérítéseként, tizenöt millió eurót pedig nem vagyoni, szorongás okozta, esztétikai, testi, fizikai és lelki kára megtérítéseként.

2017. december 12-i 1510469. sz. ítéletével a tribunal administratif de Cergy-Pontoise (cergy-pontoise-i közigazgatási bíróság) elutasította e kérelmeket.

A Cour administrative d’appel (közigazgatási fellebbviteli bíróság) előtti eljárás

A 2018. április 25-én, 2019. január 16-án, 2019. május 28-án, 2020. január 15-én és 2020. szeptember 23-án nyilvántartásba vett fellebbezésében és négy beadványában JP (képviseli: Gimalac ügyvéd) azt kéri, hogy a bíróság:

1° helyezze hatályon kívül ezt az ítéletet;

2° adjon helyt az elsőfokú eljárásban előterjesztett kérelmeinek;

3° a code de justice administrative (a közigazgatási perrendtartásról szóló törvény) L. 761-1. cikke alapján kötelezze az államot 3500 euró megfizetésére.

JP azt állítja, hogy:

- a környezetvédelmi törvénykönyv L. 220-1. cikke értelmében az állam felel a levegő minőségéért;

- a bíróság tévesen állapította meg, hogy a val-d'oise-i rendőrkapitányság nem rendelkezett semmilyen mozgásterrel a levegőszennyezésre vonatkozó szabályozás alkalmazása terén, jóllehet különleges rendőrségi hatáskörrel rendelkezik, és nem bizonyította, hogy megtette az Ile-de-France-ban vagy az osztályokba sorolt létesítmények rendszerével kapcsolatban fennálló szennyezési határértékek túllépése miatti szükséges intézkedéseket.

- a szennyezési határértékek túllépése maga után vonja az állam JP-vel szemben fennálló felelősségének megállapítását a 2008. május 21-i európai irányelvben előírt kötelezettségek tekintetében;

- az állam felelőssége a személyek életének védelméhez szükséges intézkedések megtételére vonatkozó kötelezettsége alapján áll fenn;

- adott esetben az állam objektív felelőssége is megállapítható;

- a bíróság tévesen tagadta meg, hogy helyt adjon a szakértői vélemény iránti kérelemnek;

- a levegőszennyezés és JP egészségi állapota közötti kapcsolat, a szorongásból és a tájékoztatás hiányából eredő kár fennállása bizonyított.

2019. március 21-én nyilvántartásba vett ellenkérelmében a ministre de la transition écologique et solidaire (az ökológiai és szolidáris átmenetért felelős miniszter) a kereset elutasítását kéri.

E miniszter előadja, hogy a hivatkozott jogalapok megalapozatlanok.

JP a 2018. május 25-i határozattal teljes körű költségmentességben részesült.

Tekintettel az ügy egyéb irataira. **[eredeti 3. o.]**

Tekintettel:

- az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményre;

- az Európai Unió működéséről szóló szerződésre;

- a környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról szóló, 2008. május 21-i [omissis] [európai parlamenti és tanácsi] irányelvre [(HL 2008. L 152., 1. o.; helyesbítés: HL 2014. L 346., 62. o.)].

- a környezetvédelmi törvénykönyvre;

- az Európai Unió Bíróságának 2014. november 19-i [ClientEarth] ítéletére [C-404/13, EU:C:2014:2382] és 2019. október 24-i [Bizottság kontra Franciaország (A nitrogén-dioxidra vonatkozó határértékek túllépése)] ítéletére [C-636/18, EU:C:2019:900];

- a Conseil d'État (államtanács, Franciaország) 2017. július 12-i 394254. sz. és 2020. július 10-i 428409. sz. határozatára;

- a code de justice administrative-ra (a közigazgatási eljárásról szóló törvénykönyv);

[omissis]

Mivel:

1. JP fellebbezést nyújtott be a 2017. december 12-i 1510469. sz. ítélet ellen, amelyben a tribunal administratif de Cergy-Pontoise (cergy-pontoise-i közigazgatási bíróság) elutasította a többek között a val-d'oise-i rendőrkapitányság által a levegőszennyezéshez kapcsolódó egészségügyi problémái megoldására alkalmas intézkedések meghozatalát megtagadó határozatának megsemmisítése és az e szennyezésből eredő különböző, 21 millió euróra becsült károk állam általi megtérítése iránti kéréseit.

A jogvita jogi háttéréről:

2. Egyrészt a [2008/50] [omissis] irányelv 1. cikke értelmében: „Ezen irányelv olyan intézkedéseket állapít meg, amelyek célja a következő: (1) a környezeti levegő minőségére vonatkozó célkitűzések meghatározása és létrehozása az emberi egészségre, valamint a környezet egészére gyakorolt káros hatások elkerülése, megelőzése vagy csökkentése érdekében; (...)” Az irányelv 4. cikke szerint: „A tagállamok zónákat és agglomerációkat jelölnek ki területükön. Valamennyi zónában és agglomerációban el kell végezni a levegőminőség vizsgálatát és kezelését.” Az irányelv 13. cikkének (1) bekezdése értelmében: „A tagállamok biztosítják, hogy zónáikban és agglomerációikban a környezeti levegőben lévő kén-dioxid, PM10, ólom és szénmonoxid szintje nem lépje túl [helyesen: ne lépje túl] a XI. mellékletben meghatározott határértékeket. / A nitrogén-dioxid és a benzol tekintetében a XI. mellékletben meghatározott határértékeket az ott meghatározott időponttól kezdődően nem lehet túllépni (...)”.

[eredeti 4. o.]

3. Másrészt a [2008/50] [omissis] irányelv 23. cikkének [(1) bekezdése] értelmében: „A XI és XIV. mellékletben meghatározott határérték vagy célérték teljesítése céljából a tagállamok biztosítják az olyan zónákra és agglomerációkra vonatkozó levegőminőségi tervek kidolgozását, ahol a környezeti levegőben lévő szennyező anyagok szintje túllép bármilyen határértéket vagy célértéket, valamint az ezekhez kapcsolódó bármilyen megfelelő tűréshatárt. / Azon határértékek túllépéskor, amelyek esetében már lejárt a teljesítésre vonatkozó határidő, a levegőminőségi tervek megfelelő intézkedéseket állapítanak meg annak érdekében,

hogy a túllépés időtartama a lehető legrövidebb ideig tartson. A levegőminőségi tervek ezenfelül magukban foglalhatnak érzékeny népességcsoportok – köztük a gyermekek – védelmére irányuló egyedi intézkedéseket is. / Ezen levegőminőségi terveknek tartalmazniuk kell legalább a XV. melléklet A. szakaszában felsorolt információkat és tartalmazhatnak a 24. cikknek megfelelő intézkedéseket. Ezen tervekről a Bizottságot haladéktalanul, de legkésőbb két évvel azon év végét követően, amikor az első túllépést megfigyelték, tájékoztatni kell. (...)”

4. Keresete kártérítési kérelmeinek alátámasztása érdekében JP többek között azt állítja, hogy az Ile-de-France régió földrajzi területén, ahol lakik, a környezeti levegő romlása miatt egészsége károsodott. Mivel JP úgy véli, hogy ez a romlás önmagában abból ered, hogy a francia hatóságok megsértették a 2008/50[omissis] irányelvnek a fenti 2.[omissis] és 3.[omissis] pontban hivatkozott rendelkezéseiből eredő kötelezettségeiket, ezen az alapon az állam felelősségének megállapítását kéri a hivatkozott egészségkárosodása megtérítése érdekében.

Az európai uniós jog értelmezésének a JP fellebbezésében felvetett komoly nehézségéről:

5. A JP kártérítési kérelmére adandó válasznak az az előfeltétele, hogy meg kell határozni a 2008/50 irányelv[omissis] 13. cikke (1) bekezdése [omissis] és 23. cikke (1) bekezdése [omissis] rendelkezéseinek hatályát az e rendelkezésekből eredő kötelezettségeknek az Európai Unió valamely tagállama általi kellően súlyos megsértése esetén a magánszemélyeket az egészségkárosodásuk miatt megillető kártérítési jog megnyílása vonatkozásában.

6. Ez a kérdés, amely meghatározó a jogvita kimenetele szempontjából, komoly nehézséget jelent az uniós jog értelmezésével kapcsolatban. Emiatt az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikke alapján az Európai Unió Bíróságához kell fordulni, és utóbbi határozathozataláig fel kell függeszteni a JP keresetére vonatkozó eljárást.

A KÖVETKEZŐKÉPPEN HATÁROZOTT:

1. cikk: A bíróság a JP által benyújtott fellebbezésre vonatkozó eljárást az Európai Unió Bírósága következő kérdésekre vonatkozó ítéletének meghozataláig felfüggeszti:

1) Úgy kell-e értelmezni az európai uniós jognak a környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról szóló, 2008. május 21-i 2008/50/EK irányelv [(HL 2008. L 152., 1. o.; helyesbítés: HL 2014. L 346., 62. o.)] 13. cikkének (1) bekezdéséből [omissis] és 23. cikkének (1) bekezdéséből [omissis] eredő szabályait, hogy azok a belőlük eredő kötelezettségeknek az Európai Unió valamely tagállama általi kellően súlyos megsértése esetén megnyitják a jogot a magánszemélyek számára a levegőminőség romlásával közvetlen és konkrét okozati összefüggésben az egészségüket érő károk szóban forgó tagállam általi megtérítésére? **[eredeti 5. o.]**

2) Amennyiben a fent említett rendelkezések ténylegesen alkalmasak arra, hogy az egészségkárosodás miatti kártérítés iránti jogot keletkeztessenek, melyek e jog megnyílásának feltételei, különös tekintettel arra az időpontra, amikor az adott tagállamnak felróható kötelezettségzegés fennállását értékelni kell?

[omissis]

MUNKADOKUMENTUM